

2015/16:FPM9

Hanteringen av flyktingkrisen: omedelbara operativa, finansiella och rättsliga åtgärder inom ramen för den europeiska migrationsagendan

Justitiedepartementet

2015-10-28

Dokumentbeteckning

KOM (2015) 490

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet och rådet. Hantering av flyktingkrisen: omedelbara operativa, budgetära och rättsliga åtgärder enligt den europeiska migrationsagendan.

Sammanfattning

Kommissionens meddelande presenterades den 23 september 2015 som en uppföljning på migrationsagendan från den 13 maj 2015. Meddelandet fokuserar på de åtgärder som är mest prioriterade de kommande sex månaderna, bl.a. operativt och finansiellt stöd till medlemsstater som är under exceptionellt högt tryck och ökat arbete för att genomföra de redan antagna besluten på migrationsområdet. Kommissionen föreslår även att ytterligare medel ska anslås till medlemsstater i behov samt att en förstärkning ska ske av EU-organen Frontex, EASO och Europol.

Regeringen välkomnar meddelandet och den betoning som lagts på ansvarsfördelning mellan medlemsstaterna och vikten av att rättsakter genomförs. Korrekt genomförande av det gemensamma asylsystemet är en mycket viktig form av solidaritet.

1.1 Ärendets bakgrund

Den 13 maj 2015 presenterade kommissionen ett meddelande om en europeisk migrationsagenda. Som en uppföljning på denna enades Europeiska rådet den 25–26 juni 2015 om en rad åtgärder, bl.a. rörande livräddande insatser på Medelhavet och en EU-intern omfördelning av asylsökande. Det aktuella meddelandet följer upp en rad olika åtgärder i migrationsagendan och anger mål och prioriteringar för de kommande sex månaderna.

1.2 Förslagets innehåll

Meddelandet inleds med en genomgång av det som gjorts sedan presentationen av migrationsagendan, bl.a. arbetet med att rädda liv på Medelhavet samt besluten om intern omfördelning av asylsökande och slutsatserna om vidarebosättning.

Texten fokuserar sedan på de åtgärder som är mest prioriterade de kommande sex månaderna. Åtgärderna är både kortsiktiga, för att stabilisera rådande läge, och av långsiktig natur för att skapa ett robust system som håller i längden. Högsta prioritet har enligt kommissionen det operativa och finansiella stödet till de medlemsstater som för närvarande är under ett exceptionellt högt tryck. Åtgärderna rör vidare arbete med att genomföra de redan antagna besluten på migrationsområdet. Kommissionen nämner särskilt de rättsakter som ingår i det gemensamma europeiska asylsystemet. I samband med att meddelandet presenterades inledde kommissionen 40 överträdelseärenden gentemot medlemsstater som inte införlivat EU-lagstiftningen på området. Kravet på snabbt genomförande rör även de nyligen antagna besluten om intern omfördelning och slutsatserna om vidarebosättning.

Kommissionen föreslår vidare att ytterligare medel ska anslås till medlemsstater i behov samt att en förstärkning görs av EU-organen Frontex, EASO och Europol. Kommissionen anser även att EU måste öka sitt bidrag till FN:s livsmedelsprogram och till stödfonden för Syrien, Turkiet, Serbien och Makedonien.

Nya initiativ som aviseras i meddelandet rör främst gränskontroll, kustbevakning, förstärkning av Frontex roll, översyn av Dublinförordningen, ett nytt vidarebosättningsprogram, en revidering av blåkortsdirektivet och en uppdaterad strategi om trafficking.

1.3 Gällande svenska regler och förslaget effekt på dessa 2015/16:FPM9

Kommissionens meddelande bedöms inte i sig ha några direkta effekter på gällande svenska regler. Separata förslag som presenteras för att genomföra de politiska målen i meddelandet får utredas i särskild ordning.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Kommissionens meddelande bedöms inte innebära några direkta konsekvenser, varken för statsbudgeten eller Europeiska unionens budget. Däremot har kommissionen, bl.a. med anledning av meddelandet, presenterat ett förslag till ändringsskrivelse av sitt ursprungliga förslag till EU:s årsbudget för 2016. Förslaget till ändringsskrivelse innebär att betalningsmarginalen till budgetramens tak minskar markant. Ändringsskrivelsen förväntas behandlas den 13 november tillsammans med förslaget till årsbudget.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande.

Medlemsstaterna måste ta ett samlat europeiskt ansvar och agera solidariskt för att hjälpa varandra när asylsystemen är under stort tryck.

Den gemensamma asylopolitiken bör utvecklas på ett sätt som innebär en jämnare fördelning av asylsökande inom EU, genom att alla länder tar sitt ansvar och därmed ger fler flyktingar skydd.

Regeringen anser att det är viktigt att rättsakter genomförs. Korrekt genomförande av det gemensamma asylsystemet är en mycket viktig form av solidaritet. Tillfällig omfördelning kan vara en annan viktig solidaritetsform.

För närmare detaljer kring svensk ståndpunkt hänvisas till faktapromemorior rörande de specifika frågorna.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är inte kända för närvarande.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Meddelandet kräver ingen rättslig grund och blir inte föremål för beslut i rådet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Kommissionens meddelande i sig föranleder ingen subsidiaritets- eller proportionalitetsbedömning. Frågan om åtgärder som föreslås med utgångspunkt i meddelandets innehåll är i överensstämmelse med subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen får bedömas när respektive förslag presenteras.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionens meddelande rör i stort den redan pågående verksamheten på området och väntas därför direkt eller indirekt utgöra en del i kommande rådsdiskussioner, främst på rådet för rättsliga och inrikes frågor.

4.2 Fackuttryck/termer